

8.mai 2000

FELLES-KIRKELIG PLATTFORM FOR INTERNASJONALT SAMARBEID OM FRED OG FORSONING.

Mål:

Å styrke og utvide kirkenes og misjonens internasjonale engasjement for fred og forsoning gjennom opprettelse av en norsk økumenisk plattform for koordinering, metodeutvikling og kompetansebygging for kirkelige organisasjoner og engasjerte enkeltpersoner i det kirkelige nettverket.

Bakgrunn:

Norske kirker, kirkelige organisasjoner og misjonsorganisasjoner samarbeider i dag med kirker og kirkeråd over hele verden. De globale kirkelige nettverk er godt utbygd og kirkestrukturene på nasjonalt og lokalt nivå utgjør en vidtfavnende folkebevegelse innenfor sivil sektor. I det kirkelige samarbeidet er det både behov for og mulighet til å bidra i prosesser som gjør de lokale kirker bedre i stand til å være aktive pådrivere for fred og forsoning i sine land.

Det Norske Utenriksdepartement har i dag enkeltstående kirkelige konsulenter som benyttes på ad-hoc-basis. Ulike kirkelige organisasjoner er aktører i direkte samhandling med UD.

Det er derfor behov for et bredt kirkelig engasjement på dette feltet; et arbeid som ivaretar den betydelige kompetanse som er bygd opp i enkelte kirkelige miljøer, og som bevisst søker å rekruttere nye mennesker og miljøer inn i dette arbeidet. Det er behov for koordinering, metodeutvikling og kompetanseoppbygging, og videre et behov for en plattform for enkeltpersoner innenfor det kirkelige nettverket som har vært og er engasjert i freds- og forsoningsprosesser.

Kirkens Nødhjelp har en bred erfaring, og har justert sin organisasjon for å møte nye utfordringer. Misjonsorganisasjonene har gitt uttrykk for at de ønsker hjelp til å få arbeidet med konfliktforebygging, fred og forsoning høyere opp på sin dagsorden. Caritas Norge har i de senere år opparbeidet kompetanse på området og definerer det blant sine viktigste satsingsområder. I samarbeid med Kommisjonen for rettferdighet og fred bidrar Caritas Norge til å knytte Den katolske kirkes globale nettverk sammen med norsk kirkelig engasjement på dette feltet.

Det er videre et ønske om et miljø som kan drive skolering og kompetansebygging i kirkene – et miljø som er lite og fleksibelt og som søker å bruke et størst mulig nettverk i sitt arbeid.

Samarbeidspartnere:

1. Norske kirker, misjonsorganisasjoner og kirkelige organisasjoner som arbeider med fred og forsoning i konfliktområder hvor de er engasjert.
2. Enkeltpersoner i det kirkelige nettverk som er engasjert i freds- og forsoningsprosesser i konfliktområder hvor de har spesiell kompetanse og nettverk.

3. Samarbeidspartnernes søsterkirker, kirkelige og andre religiøse organisasjoner, andre institusjoner i det sivile samfunn, eller myndigheter på ulike nivå i de respektive land og regioner.

Organisasjon:

Plattformen organiseres som en bred koalisjon mellom organisasjoner og enkeltmennesker.

En styringsgruppe er ansvarlig for samarbeidet. Styringsgruppen består av:

En representant fra Kirkens Nødhjelp

En representant fra Norges kristne råd

En representant fra Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke

En representant valgt/utpekt av Norsk Misjonsråd

En representant fra Caritas Norge

Kirkens Nødhjelp tilbyr seg å være sekretariat for styringsgruppa og juridisk ansvarlig for plattformen.

Enkeltpersoner (se kategori 2. aktører over) må være knyttet til én av de deltakende organisasjonene.

Samarbeid med Utenriksdepartementet søkes gjennom en rammeavtale som besluttes av styringsgruppen og administreres av Kirkens Nødhjelp. Departementet tilbys observatørstatus i styringsgruppen.

Funksjoner:

Forankring av kirkelig freds- og forsoningsarbeid.

Plattformens styrke vil være:

Plattformen gir stor fleksibilitet i forhold til å utnytte de ulike aktørenes komparative fortrinn. Blant disse nevnes kunnskap og kompetanse i en rekke land og konfliktområder, nære kontakter med lokale kirker og kirkelige organisasjoner med moralsk troverdighet og mandat som fordrer og gjøre det mulig å ha et sterkt engasjement for fred og forsoning, samt tilhørighet til en rekke internasjonale nettverk og fora hvor fred og forsoning står sentralt. Enkeltpersoners komparative fortrinn er vesentlig deres historie og kompetanse i forhold til enkeltland og situasjoner. Plattformen vil gi dem en organisatorisk forankring, uten at dette behøver å gå ut over deres selvstendighet og frihet. Organisasjoner kan operere ut fra sin operasjonelle styrke, uavhengig av kirkepolitiske/religionspolitiske komplikasjoner og begrensninger, samtidig som de økumeniske relasjonene ivaretas i plattformen. De kirkelige organene (Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke og Norges kristne råd) vil kunne arbeide ut fra sine sterke kirke-relasjoner og samtidig hente administrativ og operasjonell styrke fra medlemsorganisasjonene.

Plattformens funksjoner vil være:

Medlemsorganisasjonene kan operere ut fra sine komparative fortrinn i det angjeldende konfliktområde og i Norge.

Plattformen en økonomisk og faglig støtte.

Plattformens øvrige medlemmer vil være tilgjengelig for operasjonelt samarbeid etter behov.

Norges kristne råd, Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, Caritas Norge og Kirkens Nødhjelp vil bidra med sin deltakelse i de globale økumeniske og tverr-religiøse nettverkene (Kirkens Verdensråd, Caritas Internationalis, Justita & Pax-nettverket [med

kontakt til bl.a. San Egidio-kommuniteten], World Conference on Religion and Peace o.s.v.).

Enkeltpersoner kan velge forankring administrativt gjennom en av medlemmene.

Forum for dialog med offisielt norsk fredsarbeid.

Plattformens fordeler vil være:

Det er fullt ut akseptert i regjering og statsforvaltning (i Norge og i norske representasjoner i utlandet) at de kirkelige aktører har store komparative fortrinn i freds- og forsoningsarbeid.

Dette er knyttet til den institusjonelle forankringen både i Norge og stort sett alle land i verden, og til religionenes moralske plattform.

Plattformens funksjoner vil være:

Dialogpartner for norske myndigheter i enkeltsituasjoner og enkeltkonflikter

Premissleverandør for norsk politikk i enkeltkonflikter, basert på tilstedeværelse, historie og nettverk.

Leverandør av personalressurser og faglig kompetanse på freds- og forsoningsarbeid.

Forum for kompetansebygging.

Plattformens fordeler vil være:

Erfaringer, innsikt og læring forblir svært ofte fragmentert og privatisert. Plattformen vil gi muligheter til en systematisk erfaringsutveksling og kompetansebygging.

Plattformens funksjoner vil være:

Konferanser, seminarer, foredragsvirksomhet og kurs for norske og utenlandske kirkelige aktører.

Debriefing og kollega-veiledning for aktører i aktuelle freds- og forsoningsengasjementer.

Utvikling av case-studier og analyser av engasjementer. Disse vil oftest være knyttet til forskningsinstitusjoner, primært Life and Peace Institute (i tillegg til for eksempel PRIO, NUPI, CCM)

Kontakt med forsknings, utredning og utdanningsinstitusjoner.

Plattformen vil ikke selv gjennomføre omfattende utrednings- eller forskningsoppgaver som del av sitt løpende arbeid, men vil være kontaktpunkt til eksisterende institusjoner og miljøer, og legge til rette for mulige enkeltprosjekter innenfor plattformens rammer. Den viktigste samarbeidspartner er Life and Peace Institute. Plattformen bør vurdere å utvikle en rammeavtale med LPI. Viktige norske samarbeidspartnere vil være PRIO, NUPI, CESAR, CCM, Menneskerettighetsinstituttet og teologiske og diakonale utdanningsinstitusjoner.

Prosjekter:

Prosjekter kan opprettes innenfor plattformen. De kan styres av én av samarbeidspartnerne, eller gjennom prosjektgrupper. Administrativt kan de knyttes til én av partnerne.

Ved oppstart av plattformen startes det treårige prosjektet "Norsk økumenisk prosjekt for konfliktforebygging og fred og forsoning". Beskrivelse av prosjektet følger som vedlegg til beskrivelsen av plattformen. Prosjektet vil ivareta en rekke av funksjonene som er nevnt foran, og konkret arbeidsfordeling innenfor plattformen som gir prosjektet nødvendig rom og rammer må utvikles.

Økonomi:

Kirkens Nødhjelp tilbyr seg å være plattformens sekretariat.

Gjennom en rammeavtale med Utenriksdepartementet sikres en personalressurs til sekretær arbeid for styringsgruppa. Rammeavtalen vil i tillegg dekke grunnaktivitet.

Kirkens Nødhjelp vil bidra betydelig med egne midler til plattformens virksomhet.

Støtte til spesifikke freds- og forsoningsprosesser, utover generell aktivitetstilskudd, vil vesentlig bli sikret fra Utenriksdepartementet. Prosedyrer og ansvarsforhold vil være del av rammeavtalen med Utenriksdepartementet.

PROSJEKTPLAN

Norsk økumenisk prosjekt for konfliktforebygging, fred og forsoning (NØFF)

Norwegian Ecumenical Project for Conflict Prevention, Peace and Reconciliation (NEPCPPAR)

I Mål:

Støtte lokale kirkers/kirkeråds arbeid med konfliktforebygging og freds- og forsoningsprosesser.

Norske kirker, kirkelige organisasjoner og misjonsorganisasjoner samarbeider i dag med kirker og kirkeråd over hele verden. De globale kirkelige nettverk er godt utbygd og kirkestrukturene på nasjonalt og lokalt nivå utgjør en vidtfavnende folkebevegelse innenfor sivil sektor. I det kirkelige samarbeidet er det både behov for og mulighet til å bidra i prosesser som gjør de lokale kirker bedre i stand til å være aktive pådrivere for fred og forsoning i sine land. Det er et mål å utdype kontakten mellom lokale kirker/kirkeråd og representanter for norske kirker som deltar i slike prosesser.

Prosjektet skal derfor bidra med koordinering og utveksling av erfaring i dette arbeidet, og på det grunnlag bidra til metodeutvikling og kompetanseoppbygging.

II Bakgrunn:

Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke og Norges kristne råd ønsker å gå aktivt inn i disse utfordringene. Vi er blitt involvert i andre kristnes og kirkers liv gjennom våre kontakter. Slik får vi del i deres livssituasjon og deres arbeid med å skape fred og forsoning i sine land. Norske kirkers engasjement i arbeid for fred og forsoning springer derfor ut av det kirkelige fellesskap vi er en del av, og bygger på at arbeidet for kirkens enhet også skal tjene til fred for - og forsoning mellom alle mennesker. Gjennom det nettverk som nå søkes etablert, blir kirkelige ledere og ressurspersoner trukket inn. Målet er at dette skal kunne involvere et større kontaktnett nasjonalt og internasjonalt, også i forhold til land og kirker hvor norske kirkelige organisasjoner ikke tradisjonelt har hatt noe arbeid. Gjennom de kirkelige nettverk ønsker vi derfor å bidra til at kirkene kan spille en viktig rolle i fredsbyggende arbeid, og at de kirkelige nettverk kan brukes som et viktig informasjonskilde overfor myndigheter både i Norge og ute.

III Organisasjonsform

Eiere:

Norske kirker organisert i Norges kristne råd.

Samarbeidspartnere i Norge:

- Kirkelige nødhjelpsorganisasjoner og menneskerettighetsorganer (Kirkens Nødhjelp, Caritas, Strømmestiftelsen m.fl.)
- Misjonsorganisasjoner

- Norske miljøer for forskning i fredsspørsmål

Samarbeidspartnere internasjonalt:

- Kirker og nasjonale økumeniske kirkeråd
- Life and Peace Institute vil være den viktigste samarbeidspartner innenfor feltene utredning og kompetansebygging
- Internasjonale økumeniske organisasjoner (Kirkenes Verdensråd, Det lutherske verdensforbund, United Methodist Church, World Baptist Alliance, World Evangelical Fellowship etc.)

Oppdragsgivere:

Prosjektet kan agere på oppdrag av

- kirker og kirkelige organisasjoner i Norge
- kirker og kirkelige organisasjoner internasjonalt
- Det Norske Utenriksdepartementet vil også være en sentral oppdragsgiver for arbeid i de områder i verden hvor Norge ønsker å bidra til konfliktforebygging, freds- og forsoningsprosesser.

Aktører:

Aktørene er de som prosjektet ber om å utføre oppgaver – det kan være representanter for eierne, enkeltpersoner med spesialkompetanse, kirker og kirkelige organisasjoner i Norge og internasjonalt.

Styreform:

1. PROSJEKT: Det opprettes et prosjekt i Norges kristne råd – foreløpig med en tidsramme på tre år. Mot slutten av perioden evalueres prosjektet av oppdragsgiverne før det tas stilling til en eventuell fortsettelse.

2. STYRE: Prosjektstyret skal være et fagkompetent organ bestående av:

2 medlemmer oppnevnt av MKR,

2 oppnevnt av NKR

leder som oppnevnes av MKR.

Prosjektstyret definerer hvilke arbeidsområder og samarbeidsrelasjoner det til enhver tid er aktuelt å gå inn i. Styret er ansvarlig for strategisk planlegging og gjennomføring av prosjektet. Styret opererer innenfor rammene av Plattformen.

3. RAPPORTERING: Regnskap og virksomhetsplaner rapporteres til Norges kristne råds styre og råd (som juridisk person).

4. SAMHANDLING: Prosjektet forutsetter nær samhandling med offentlige myndigheter i Norge etter mønster av eksisterende modeller for samhandling mellom norsk utenrikspolitikk og NGOer.

Prosjektet skal være så "lettbeint" og fleksibelt som mulig slik at det rask og effektivt kan svare på henvendelser fra samarbeidspartnere og oppdragsgivere.

5. FULLMAKTER: Et prosjekt av denne art er avhengig av at prosjektleder og styreleder gis godt handlingsrom for den daglige drift av prosjektet og individuelle avtaler med konsulenter på oppdragsbasis. Deler av arbeidet vil kreve konfidensialitet av de som deltar.

6. BETJENING: Nettverket betjenes med (minimum) 2 ansatte med teologisk og samfunnsvitenskapelig kompetanse, begge med erfaring fra økumenisk og internasjonalt arbeid samt utredningskompetanse
- i tillegg til sekretærtjenester lagt til Norges kristne råds sekretariat.
I tillegg benyttes konsulenter på oppdragsbasis.

IV Arbeidsformer:

TILRETTELEGGING

Støtte og koordinere arbeid med kirkelige samarbeidsprosjekter om kirkenes samfunnsmessige rolle og deres arbeid med fredsbygging og forsoning i ulike kontekster.

Prosjektet vil normalt ikke gå inn i forhandlinger eller annen direkte fasilitering av fredsprosesser som utføres av andre mekanismer i plattformen.

KOMPETANSEBYGGING

I form av konferanser, seminarer, foredragsvirksomhet og kurs for norske og utenlandske kirkelige aktører i menneskerettighets-, freds-, og forsoningsarbeid med tanke på kirkelig samarbeid for arbeid med slike spørsmål.

UTREDNING SARBEID (som grunnlag for kompetansebygging og samhandling):

- samle informasjon og kartlegge de lokale kirkelige forhold i relasjon til politisk situasjon og menneskerettigheter
- samarbeide med eksisterende kirkelige nettverk samt vurdere muligheter for å danne nye kirkelige nettverk og samarbeidsmønstre og å støtte disse
- utrede ulike modeller for samarbeid og støtte som er relevante i forhold til de ulike kirkelige tradisjoner og hvor en drar veksler på de erfaringer som er gjort i økumenisk arbeid

V Økonomi:

Grunnfinansiering søkes fra UD. Driften skal være selvberende med prosjektinntekter til de ulike oppdrag.

Vedlegg:

- Budsjett for Plattformen (Kirkens Nødhjelp)
- Budsjett for Prosjektet (Norges kristne råd)

Oslo, 09.03.00

